

**You have downloaded a document from
RE-BUS
repository of the University of Silesia in Katowice**

Title: 6 Qualitative and Quantitative Methods in Libraries International Conference (QQML 2014) (Instambuł, 27-30 maja 2014 r.)

Author: Jolanta Szulc

Citation style: Szulc Jolanta. (2015). 6 Qualitative and Quantitative Methods in Libraries International Conference (QQML 2014) (Instambuł, 27-30 maja 2014 r.). "Nowa Biblioteka" Nr 1 (2015), s. 133-137.

Uznanie autorstwa - Użycie niekomercyjne - Bez utworów zależnych Polska - Licencja ta zezwala na rozpowszechnianie, przedstawianie i wykonywanie utworu jedynie w celach niekomercyjnych oraz pod warunkiem zachowania go w oryginalnej postaci (nie tworzenia utworów zależnych).

UNIwersYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Biblioteka
Uniwersytetu Śląskiego

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Nowa Biblioteka
nr 1 (16), 2015

Jolanta Szulc

Zakład Bibliotekoznawstwa
Instytut Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej
Uniwersytet Śląski w Katowicach
e-mail: jolanta.szulc@us.edu.pl

**6 QUALITATIVE AND QUANTITATIVE METHODS IN LIBRARIES
INTERNATIONAL CONFERENCE (QQML 2014)
(INSTAMBUL, 27-30 MAJA 2014 R.)**

W Kadir Has University (Stambuł, Turcja), w dniach 27-30 maja 2014 r. , odbyła się szósta międzynarodowa konferencja poświęcona jakościowym i ilościowym metodom w bibliotekach (6th Qualitative and Quantitative Methods in Libraries International Conference) organizowana pod patronatem International Society for the Advancement of Science and Technology (ISAST), podczas której wygłoszono 195 referatów w dwunastu sesjach specjalnych [2, s.1-16]. Prelegenci pochodzili z pięćdziesięciu dziewięciu krajów. Polskę reprezentowali: Aleksander Nowiński, Wojtek Sylwestrzak i Katarzyna Zamłyńska z Interdyscyplinarnego Centrum Modelowania Matematycznego i Komputerowego Uniwersytetu Warszawskiego, John Catlow, Mirosław Górny i Rafał Lewandowski z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu oraz Jolanta Szulc z Instytutu Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Prelekcjom towarzyszyły warsztaty: *How Do We Create a Basis for Decisions? - An E-resource Evaluation Method Project at Uppsala University Library, Sweden* i *Change of Libraries and Managerial techniques* oraz sesja posterowa.

Podczas konferencji odbyły się trzy sesje plenarne, w których udział wzięli referenci ze Stanów Zjednoczonych i Chowarcji. Anne R. Kenney (Cornell University w USA) wygłosiła referat pt. *Defining 21st Century Research Libraries to Implementing 21st Century Research Universities*, w którym zauważyła, że badania bibliotek powinny koncentrować się na rozwijaniu wskaźników, wpływających na rozwój uniwersytetów ba-

dawczych w XXI w. W przyszłości trzeba będzie odpowiedzieć na dwa zasadnicze pytania: co zrobić, aby biblioteki promowały produktywność naukową uczelni oraz jaki jest najbardziej skuteczny i efektywny sposób osiągnięcia tej produktywności. Aby biblioteki mogły odnosić sukcesy, muszą wykazać, że są czymś więcej niż tylko dostarczycielami treści (*content provider*), lecz także są istotnym elementem infrastruktury wspierającej wiedzę akademicką (*academic knowledge infrastructure*) [1, s. 1].

Lynne M. Rudasill (University of Illinois at Urbana-Champaign w USA) przedstawiła referat pt.: *Riding the Waves or Caught in the Tide – The IFLA Trend Report*. w którym omówiła wyniki raportu opublikowanego przez IFLA w 2013 r. [4]. Raport jest wynikiem dwunastomiesięcznych konsultacji z ekspertami i zainteresowanymi podmiotami z różnych dziedzin w celu zbadania i omówienia tendencji w nowym, ciągle zmieniającym się środowisku informacyjnym. W raporcie udzielono odpowiedzi na pytanie, w jaki sposób uzyskać dostęp i korzyści wynikające z pozyskiwania informacji w coraz bardziej usieciowionym świecie (*hyper-connected world*). Wskazano pięć najważniejszych trendów, które będą przekształcały współczesne środowisko informacyjne:

- Trend 1. Nowe technologie będą zarówno poszerzać jak i ograniczać dostęp do informacji.
- Trend 2. Edukacja online będzie demokratyzować i zakłócać globalną naukę.
- Trend 3. Granice prywatności i ochrony danych będą ponownie zdefiniowane.
- Trend 4. Usieciowione społeczeństwa będą słuchać i wzmacniać nowe głosy i grupy.
- Trend 5. Globalne środowisko informacyjne będzie przekształcone przez nowe technologie [4].

Rudasill podkreśliła, że niektóre trendy będą znane nam wszystkim, a inne nie. Omówiła sposoby wykorzystania raportu do rozważań nad przyszłością bibliotek oraz wzbogacenia go o własną wiedzę i doświadczenia [1, s. 1-2].

Kolejny prelegent, Nikolaž Lazić (University of Zagreb w Chorwacji) wygłosił referat pt. *Topics of QQML Research*. Celem tego wystąpienia było pokazanie znaczenia cyklicznej konferencji QQML dla rozwoju dyscypliny. Poprzednie edycje konferencji odbyły się w latach 2009-2013. Lazić przypomniał tematy badań, jakie prezentowano w tym czasie, z wykorzystaniem wskaźników statystycznych, dotyczących liczby i rodzajów materiałów konferencyjnych, tematów, słów kluczowych, współautorstwa oraz instytucji i krajów, z których pochodzili autorzy referatów [1, s. 2].

Program konferencji, zorganizowanej w 2014 r., obejmował m.in.: analizę danych i *data mining*; badania bibliometryczne; bibliotekarstwo muzyczne; biblioteki cyfrowe; dane i informacje dotyczące energii, zmian

klimatu, różnych aspektów żywności i rolnictwa; historyczne i porównawcze studia przypadków (*case study*) dotyczące bibliotekoznawstwa; kompetencje informacyjne (*information literacy*): wymianę informacji, demokrację, uczenie się przez całe życie; kontrolę bibliograficzną; marketing; muzea, biblioteki i organizacje kulturalne; ocenę oddziaływania na środowisko; ocenę jakości i promocję informacji; pomiar efektywności i konkurencyjności; przemiany w bibliotekach a technologie; publikacje; rozwój informacji i usług opartych na wiedzy (*knowledge services*) w bibliotekach publicznych; rozwój i ocenę repozytoriów cyfrowych; strategie komunikacyjne; sytuację finansową bibliotek i jej stabilność; technologię i innowacje w bibliotekach oraz ich wpływ na uczenie się, badania naukowe i użytkowników; transfer technologii i innowacji w zarządzaniu biblioteką; usługi informacyjne i oparte na wiedzy; usługi informacyjne w zakresie zdrowia; zmiany w bibliotekach i technikach menadżerskich; współpracę bibliotek: problemy i wyzwania na początku XXI w.; współpracę gospodarczą (*economic co-operation*) i rozwój; zarządzanie; zmiany w zakresie kształcenia, badań potrzeb informacyjnych i zachowań użytkowników.

Zgłoszone referaty prezentowano w sesjach tematycznych. Podczas sesji zatytułowanej: *Collaboration of Cultural Organisations towards Quality and Impact: The Difference that the Cultural Institutions Can Make*, omówiono nowe narzędzia analizy efektywności, oddziaływania i rezultatów działalności bibliotek, które łączą wyniki różnych rodzajów analiz i danych, a także gromadzą informacje niezbędne dla prezentacji, marketingu i zarządzania bibliotekami oraz określenia wpływu organizacji kulturalnych. Z kolei przedmiotem rozważań podczas sesji – *Perceived Outcomes of Public Libraries in Various Countries* – były wyniki badań przeprowadzonych w Finlandii, Norwegii, Holandii, USA i Korei Południowej. Badania te dotyczyły postrzeganych przez użytkowników korzyści, wynikających z usług świadczonych przez biblioteki publiczne. W sesji – *Library and Information Science Research* – omówiono wyniki badań prowadzonych z wykorzystaniem różnych metod, także mieszanych, m.in. w krajach środkowo-wschodniej Azji, północnej Afryki, na wyspie Tajwan. W sesji *Knowledge Organization tools and techniques*, przedstawiono różne metody i narzędzia organizacji wiedzy, stosowane we współczesnych bibliotekach, m.in.: języki haseł przedmiotowych, tezaury, słowniki, STNet (*Structural Terminology Net*).

Tematy referatów wygłoszonych podczas sesji *Qualitative and Quantitative concept and applications* koncentrowały się wokół standardów statystyki bibliotecznej (m.in. ISO 16439:2014 *Information and documentation – Methods and procedures for assessing the impact of libraries*, prac komitetu ISO/TC 46/SC 8 *Quality - Statistics and performance evaluation*), modelach badania e-usług w bibliotekach, metod uczenia

się w miejscu pracy i in. W sesji *Subject databases: usage and evaluation* zaprezentowano m.in. polską bazę cytowań, opracowaną dla Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego przez Centrum Otwartej Nauki, będącą częścią ICM Uniwersytetu Warszawskiego. Przedstawiono też analizę dorobku naukowego pięciu portugalskich uniwersytetów w latach 2000-2010, przeprowadzonych na podstawie rekordów rejestrowanych w dwóch bazach danych: *Web of Science* opracowywanej przez Thomson Reuters i *Scopus* prowadzonej przez wydawnictwo Elsevier. Omówiono użyteczność oceny internetowych stron bazy danych *Scopus*. Sesja *Digital libraries project* dotyczyła metody oceny skuteczności wyszukiwania informacji w tekstach przetworzonych programem OCR (*Optical Character Recognition*). Przedstawiono też projekt narodowy *RegistrDigitalizace.CZ*, opracowany w ścisłej współpracy z Národní knihovna České Republiky, Knihovna Akademie věd ČR i prywatnej firmy Incad. Jego celem jest stworzenie krajowego rejestru dokumentów cyfrowych w Republice Czeskiej. Ponadto zaprezentowano wyniki badań oceny interfejsów udostępnianych przez EBSCO z wykorzystaniem metody SMT (*Sense-making Theory*).

Referaty w innych sesjach dotyczyły takich tematów jak: badania w zakresie informacji naukowej i bibliotek: założenia i aplikacje; biblioteki akademickie, biblioteki narodowe, *open access*, zasoby ludzkie: zmiana wzorców; czasopisma naukowe: metody i aplikacje; dziedzictwo a biblioteki; filozoficzne i teoretyczne aspekty praktyk i procedur w bibliotekach; kompetencje informacyjne a demokratyczne społeczeństwo; kompetencje informacyjne: filozoficzne i teoretyczne perspektywy; łączenie badań i praktyki: synergia i jej znaczenie dla praktyki, polityki i nauki; metodologie kolekcji badawczych; niezawodność i zasadność *LibQUAL⁺*TM; ocena i pomiary jakości; pomiar i ocena; projekt *information literacy*; rozwój usług informatycznych w bibliotekach publicznych; teoretyczne i praktyczne podejścia do metod zarządzania pomiarem informacji; transfer technologii i innowacyjne usługi; treści i dane dotyczące badań; usługi dla użytkowników i ich oszacowanie; usługi internetowe i technologie; usługi w zakresie informacji o zdrowiu; wpływ bibliotek na prace badawcze i społeczność uczącą się; wsparcie badań i usługi referencyjne; wykorzystanie ilościowych i jakościowych metod w edukacji i badaniach w zakresie bibliotek cyfrowych; zarządzanie i innowacja marketingowa – wyzwania; zarządzanie innowacjami; zarządzanie wiedzą i zasobami; zmiana praktyk czytelnich w środowisku akademickim.

Metody ilościowe i jakościowe (*Qualitative and Quantitative Methods*, QQM) są bardzo użytecznymi narzędziami dla bibliotekarzy ze względu na ich przydatność w codziennej pracy zawodowej. QQM mają na celu ocenę i poprawę jakości, funkcjonalności i efektywności bibliotek. Często stanowią one podstawę do podjęcia decyzji o alokacji środków fi-

nansowych. Bibliotekarze używają QQM w celu ustalenia, dlaczego i kiedy użytkownicy bibliotek doceniają ich usługi. Systematyczny rozwój zarządzania jakością w bibliotekach wymaga stosowania szczegółowych zasad, w tym norm jakości zarządzania, wskaźników pomiarowych, harmonogramów samooceny oraz zasad operacyjnych. Standardy te są zorientowane na praktyczne narzędzia i wyniki analiz porównawczych. Są wykorzystywane w badaniu relacji pomiędzy zachowaniami i intencjami klientów, a jakością usług bibliotecznych. Znajdują zastosowanie w badaniu sieci relacji rozwijanych wewnątrz, jak i na zewnątrz bibliotek, które zależą od ich zdolności komunikacyjnych i marketingowych, wyzwań, możliwości i programów wdrożeniowych. Standardy te mają zapewnić systematyczne podejście do ciągłych zmian zmierzających ku coraz lepszej i doskonalszej działalności bibliotek [3].

Te i inne zagadnienia były i są przedmiotem badań i prac prezentowanych w ramach kolejnych edycji konferencji. W 2015 r. zaplanowano siódmą już edycję. Spotkanie odbędzie się w dniach 26-29 maja, na IUT Université Paris Descartes w Paryżu.

BIBLIOGRAFIA:

- [1] *Book of Abstracts of the 6th Qualitative and Quantitative International Conference (Istanbul, Turkey: 27-30 May, 2014)*. Ed. A. Katsirikou. Athens 2014.
- [2] *Conference Program of the 6th Qualitative and Quantitative Methods in Libraries International Conference (Istanbul, Turkey: 27-30 May, 2014)*. Ed. A. Katsirikou. Athens 2014.
- [3] *QQML2014. 6th International Conference on Qualitative and Quantitative Methods in Libraries* [online] [Data dostępu: 15.12.2014]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.isast.org/qqml2014.html>.
- [4] *Riding the Waves Or Caught in the Tide? Navigating the Evolving Information Environment. Insights from the IFLA Trend Report* [August 2013] [online] [Data dostępu: 15.12.2014]. Dostępny w World Wide Web: http://trends.ifla.org/files/trends/assets/insights-from-the-ifla-trend-report_v3.pdf.